

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve. Egy évről 10 ft - kr. 2/2, évre 2 ft 50 kr. Felévről 5 - - - Egyes szám 10.

Hirdetési díj: Ötvenhárom petiszerét 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint azelőtt több ízben hirdettek, akkor szerint a legolcsóbb árért.

1849. ápril 14. emlékére.

Debreczen, 1873. ápril 14.

Páratlan e nap Magyarország történetében. 24 év előtt Kossuth Lajos tette azát.

A függetlenség kimondásának évfordulóján lehetetlen arról meg nem emlékezni.

De beszéljenek a tények.

Huszonegy év előtt a debreczeni nagy templomban Kossuth Lajos nagy-szerűtlen örökké emlékeztetés beszédét mondott, s a többi közt a következő indítványokat terjeszté elő.

1. Magyarország a vele törvényesen egyesült Erdélyvel és hozzá tartozó minden országgal, részszel, tartomány-nyal egyetemben szabad, önálló, független európai státusnak nyilváníttatik és ezen egész státusterritoriját felosztathatannak s ép-ségére sérthetlenné kijelentetik.

2. Midőn a magyar nemzet elideg-níthetetlen természetű jogánál fogva az európai státuscsaládba önálló, szabad státusként belép, egyszersmind kinyilatkoztassa, hogy minden más státus irán-yában, ha saját jogai nem sértenek, békét és barátságot tartani s különösen azon népekkel, melyek ezelőtt velünk egy fejedelm alatt állottak, valamint a szomszéd törökbirodalmi és olasz tarto-mányokkal jó szomszédoságot alapítani s folytatni s a kölcsönös érdekek alapján barátságos kötésseket szövetkezni elha-tározott akarata.

3. Az ország jövődjét kormányrend-szerét a nemzetgyűlés a körülmények igényei szerint fogja megállapítani, addig pedig míg ez megalapítatlan, a kormányzó elnök a maga mellé veendő mi-niszterekkel igazgat.

Ime, ezek valának ama pontok, leg-alább lényegökben, melyekre a nemzet-gyűlés 24 év előtt itt a nagy magyar városban azt mondta: „elfogadjuk egé-szen!”

A nép ezrei ujongtak örömtükben e nyilatkozatot hallatára.

S teljes lett az öröm, midőn az or-szág képviselői által Kossuth Lajos Magyarország kormányzójaul megválasztották — Debreczenben!

Mint történelmi értékű dolgot ele-ventőkkel tel e napon ama pontokat.

Ha van azokban dicsőség a nemzet számára — e nap dicsősége az. Ha gyalázatunk rejtené talán, — e nap gyalázata volna mindaz.

Nekünk utódoknak, nem jutott egyéb osztályrésztül, mint hogy a mult dicsőségétől felmelengsünk olykor ha-zafüli beklünkben, s a nagyok, a dicsők emlékeintől leborulva, kéjük a magya-rok istenét, hogy a mi jó magot előde-ink számmunkra elvetettek, terjenjen az kellő gyümölcseket a nemzet javára.

1849. ápril 14 története fényes be-tükkel van bejegyezve a történet köny-vébe, s azt onnan nem áll többé senki-nek hatalmában letörölni.

Nem akarunk dicsőeneket zengeni ama nagy napnak. Hiszen ugy sem tud-nánk már ékebben szólani, mint ahogy beszélnek a tények!

Nagy-Károlyban — mint onnan ér-tésülünk — tegnap megünnepelték a függet-lenség kimondásának 24-ik évfordulati napját.

Tisza Lajos közl. ügyér drezdai követé kineveztetése már tény.

A delegációk írja a „Ref.” — aligha végzik be működésüket e múlt végéig, s mi annyival nagyobb baj, mivel az adók beszedé-sére és az államkiadások fedezésére vonatkozó törvény hatályos május 1-én megszűnik s így a förendiházunk okvetlenül még e hó-apban kell a költségkivető törvényjavaslatot tárgyalnia. A magyar delegáció jövő csütör-tökön, azaz 17-én kezd meg a nyilvános tárg-yalásokat s 20-ig bizonyosan be is végzi; ámde a másik fél delegációja csak 21-én ké-zül az előmunkálathoz hozzáfogni. Ehez járul, hogy az idén a két delegáció határo-zatai közt előre láthatólag lényeges különbsé-gek lesznek. E részben csak a határörvidéki 1871 zárszámadások kérdése mutatunk, a mely már a mult delegáció alkalmával szó-ban volt, megoldása azonban a kérdés nehe-zége miatt egyszerűen elodázottak. A magyar delegáció felsőházi tagjai az időre, míg a má-sik fél delegációjának tárgyalásai folynak, lejönnek Pestre, s résztvevőnek a felsőház tár-yalásaiban az államköltségvetésről. A tár-yalások befejezésével ismét Bésbe mennek, a hol ekkor fognak kezdődni a két delegá-ció közt viláandó üzenetek. A magyar képviselőház az előadatok szerint ebben a hónapban aligha tart más tárgyatban állást, mint a költségkivető törvény előadását jelentő felsőházi üzenet átvétele és aztán a törvény kihirdetése végett. Így ana köők re-ménye is meghusiol, a melyek biztos számí-tottak arra, hogy a leszámláló és kereskedelmi bankról szóló törvényjavaslat még ebben a hó-napban törvényvé válik. Pedig ez volt az oka, a miért a törvényjavaslatot az osztályokban oly-síve keresztülhajtották, hogy volt osztály, a melytől megtagadták a tárgyalás lehetőség-ét is.

Közbizonyi reform. A fizetési sa-badságot katonatisztek szolgálaton kívül pol-gári ruhában járhatnak.

Hittó István alsóházi elnök nyilatkozik, hogy a frank magyar bank elbőcsé-géről lemondott, mivel ez állást nem tartja összeegyeztethetőnek a képviselőházi elnök-séggel.

Tíz millió alapítókével új építő bank van alakultatva Budapesten.

Mi van a léghöz?

(M. D.) A XVIII k század utján és a XIX-ik század elején azt mondták, olyan va-lami volt a levegőben, ami az emberek az ember működésének megismerésére, a népek felvilágosításának és jogának méltóságára s a gondolkodás tőket irkos, politikai nézetek tisz-tára végett tartott összejöveteleken megje-lenésre ösztönözte.

A francia enciklopédisták mindkább több kötetet kezdtek írni az emberről, a ter-mészet törvényekéről s azon viszonyról, mely-ben az egyes polgár a társadalom, s a társad-alom a fejedelmekkel szemben áll.

Elsőnek még nem merték ugyan határo-zottan kimondani, de azt a sorok között le-hetett már olvasni azon akkor vakmerőnek listzó állítást, hogy a fejedelmek nem isten-kégyelműből tulajdonosi az államnak, hanem csupán első hivatalnokai az államnak, és hogy a népek nem oly nullák, melyek csak azért léteznek, hogy az uralkodó első szám értekek előrelökjen, hanem joggal bíró egyének, mek-lyek egykor megmegtanulhatták jogjaikat és erejüket ismereni, s akkor majd nem hagyják magukat úgy bántani mintha birák volnának, hanem követelni fogják azt, mi őket illeti.

TÁRCZA.

SZÜLETÉS ÉS MŰVELTSÉG.

Regény négy kötetben.

Irta Schwartz Mária Zsófia.

Első rész.

Sophia, ön szivelen, mint minden földjé, örömege Harthon megidulán. Tudja mennyire szeretem és mégis közönyösen, min den irgalom nélkül el tud magától taszítani.

Sophia fájdalmason mosolygott. Csak ne-hány órája, hogy ő még kiméledetlenülél szittatott el. Mit nem kellett attól hallania, s kit szeretett. Azt mondta neki, hogy ő csak közeletességet teljesít, melyet azért ökölt.

Sokkal jobb lett volna, ha nem is látta. A fájdalom, mely nem szűn erővel tépte szét Sophia szívét, nem tevő mind a mellett is éreketlenül az ifjú ember szenvedései iránt.

Mindenki gondolkozott; vitatkoztak job-bra-balra, és pedig — minthogy tilos volt fenn-hagyon gondolkozni — gondolkoztak zárt ajkúknál, és, minthogy az uralkodó eszmék fölötti nyilvános eszmecseré az illetőknek valószínű-leg romlását okoznádotta volna, tették azt ve-gyelték vírák alakjában, könyves kötetnyit-meltekön és csemetekalkánnal kezükben.

Mindenki egy egy politikai bölcselelvé vált, mintha az ösztökt; ama nagy eszmék fölött gondolkodni, a levegőből szivta volna magába.

Ezen korszak a parokás bölcselet kor-csak volt. De sem a parokát, sem a böl-cseletkedést szűntet nem a légből merített az emberek.

Az első becsléses fodrászok készíték; az utóbbiak pedig az isten kégyelműből kivált-ságos lények könyvelmü, bűnös és dolyfös magviselésébe tűzték az embereket.

„L'Etat c'est moi!” mondá az egyik isten kégyelműből való, s az emberek, midőn ala-csony helyzetük így lakon modorban szemérek lobbatottak, kezdtek a fölött gondolkodni, hogy vajon igaz ez azon mondat, vagy sem?

Igy szűlte a talhatott autokratizmus az 1791-ik katasztrófát. Az embertelen egyedura-lom szűlt köztársaságot; mint a hogy viszont, a szabadságot (anarchia) alakuló köztársaság rendszerűt caesarizmust szokott szűlni.

Honon mindent azért a szegény levegőre fogtak; azt mondták, hogy a köztársasági vagy abban az időben a levegőben volt, s az embek onnan szívták magukba.

A XIX-ik század közepén a levegő ismét el kezdett jusekelődni az emberekkél.

A kormány, melyet belőle szivtak, igen sajtóságos tüzetekben jelentkezték.

Mindenki saját nemzetéről kezdett síni; halni; mindenkit a lelkesült ragyala lepett meg; neki sem gondolt magára, hanem hazá-jára és nemzetére.

S ezzel a kóránnyal leginkább Magyar-ország levegője volt megtelve.

Akkor ozzel a betegséggel még olyan emberek sem átalaktak dicsőkedni, kik azóta, kigyógyulván a lázból, most zsiros hivatal él-vesztés mellett pirnak hajdani gyönösgük fölött.

Az emberek utózá, boltban s kávéhá-zakban Magyarország függetlenségéről buz-gtak, s kérték nyilatkozni mindent áloldni, csak a haza szabad és boldog legyen.

Honon később jött egy nagy szél. A le-győ lassan kitéstet; a ház apránként csilapult kezdett állig telt el husz év, az emberek összehűzték tenyerüket s lett orszá-gos nagy kacagás a fölött, hogy husz év előtt milyen nagy bolondok is voltak mi!

Magyarország egyik történetírója, ünne-pélyesen hazugságunk nyilvánítá mindazt, mit előbb hazfija legelőszóli mutatóról ír. A nem-zetgyűlési hadguta fűtel, midőn az annak idő-jében ígrettekkel gadagon ellátott honvéd-ekről kezdtek beszélni. Az államférfiak beláták, hogy mily veszedelmes házas állapot az, midőn valaki lelkesül, s azért elhatározták mindent elhárítani, mi a polgárokat lelkesítésre bírhatná.

S mit elhatároztak, azt ki is vittek. Honon a levegő nem hagyta a maga jogát; ismét szeretlenül kezdett; de most az egyszer nem valami hasznos fantasztikál tömte telt az emberek agyvelőit.

Mindenki gondolkozott; vitatkoztak job-bra-balra, és pedig — minthogy tilos volt fenn-hagyon gondolkozni — gondolkoztak zárt ajkúknál, és, minthogy az uralkodó eszmék fölötti nyilvános eszmecseré az illetőknek valószínű-leg romlását okoznádotta volna, tették azt ve-gyelték vírák alakjában, könyves kötetnyit-meltekön és csemetekalkánnal kezükben.

Mindenki egy egy politikai bölcselelvé vált, mintha az ösztökt; ama nagy eszmék fölött gondolkodni, a levegőből szivta volna magába.

Ezen korszak a parokás bölcselet kor-csak volt. De sem a parokát, sem a böl-cseletkedést szűntet nem a légből merített az emberek.

Az első becsléses fodrászok készíték; az utóbbiak pedig az isten kégyelműből kivált-ságos lények könyvelmü, bűnös és dolyfös magviselésébe tűzték az embereket.

„L'Etat c'est moi!” mondá az egyik isten kégyelműből való, s az emberek, midőn ala-csony helyzetük így lakon modorban szemérek lobbatottak, kezdtek a fölött gondolkodni, hogy vajon igaz ez azon mondat, vagy sem?

Igy szűlte a talhatott autokratizmus az 1791-ik katasztrófát. Az embertelen egyedura-lom szűlt köztársaságot; mint a hogy viszont, a szabadságot (anarchia) alakuló köztársaság rendszerűt caesarizmust szokott szűlni.

Honon mindent azért a szegény levegőre fogtak; azt mondták, hogy a köztársasági vagy abban az időben a levegőben volt, s az embek onnan szívták magukba.

A XIX-ik század közepén a levegő ismét el kezdett jusekelődni az emberekkél.

A kormány, melyet belőle szivtak, igen sajtóságos tüzetekben jelentkezték.

Mindenki saját nemzetéről kezdett síni; halni; mindenkit a lelkesült ragyala lepett meg; neki sem gondolt magára, hanem hazá-jára és nemzetére.

S ezzel a kóránnyal leginkább Magyar-ország levegője volt megtelve.

Akkor ozzel a betegséggel még olyan emberek sem átalaktak dicsőkedni, kik azóta, kigyógyulván a lázból, most zsiros hivatal él-vesztés mellett pirnak hajdani gyönösgük fölött.

Az emberek utózá, boltban s kávéhá-zakban Magyarország függetlenségéről buz-gtak, s kérték nyilatkozni mindent áloldni, csak a haza szabad és boldog legyen.

Honon később jött egy nagy szél. A le-győ lassan kitéstet; a ház apránként csilapult kezdett állig telt el husz év, az emberek összehűzték tenyerüket s lett orszá-gos nagy kacagás a fölött, hogy husz év előtt milyen nagy bolondok is voltak mi!

Magyarország egyik történetírója, ünne-pélyesen hazugságunk nyilvánítá mindazt, mit előbb hazfija legelőszóli mutatóról ír. A nem-zetgyűlési hadguta fűtel, midőn az annak idő-jében ígrettekkel gadagon ellátott honvéd-ekről kezdtek beszélni. Az államférfiak beláták, hogy mily veszedelmes házas állapot az, midőn valaki lelkesül, s azért elhatározták mindent elhárítani, mi a polgárokat lelkesítésre bírhatná.

S mit elhatároztak, azt ki is vittek. Honon a levegő nem hagyta a maga jogát; ismét szeretlenül kezdett; de most az egyszer nem valami hasznos fantasztikál tömte telt az emberek agyvelőit.

Mindenki gondolkozott; vitatkoztak job-bra-balra, és pedig — minthogy tilos volt fenn-hagyon gondolkozni — gondolkoztak zárt ajkúknál, és, minthogy az uralkodó eszmék fölötti nyilvános eszmecseré az illetőknek valószínű-leg romlását okoznádotta volna, tették azt ve-gyelték vírák alakjában, könyves kötetnyit-meltekön és csemetekalkánnal kezükben.

Mindenki egy egy politikai bölcselelvé vált, mintha az ösztökt; ama nagy eszmék fölött gondolkodni, a levegőből szivta volna magába.

Ezen korszak a parokás bölcselet kor-csak volt. De sem a parokát, sem a böl-cseletkedést szűntet nem a légből merített az emberek.

Az első becsléses fodrászok készíték; az utóbbiak pedig az isten kégyelműből kivált-ságos lények könyvelmü, bűnös és dolyfös magviselésébe tűzték az embereket.

„L'Etat c'est moi!” mondá az egyik isten kégyelműből való, s az emberek, midőn ala-csony helyzetük így lakon modorban szemérek lobbatottak, kezdtek a fölött gondolkodni, hogy vajon igaz ez azon mondat, vagy sem?

Igy szűlte a talhatott autokratizmus az 1791-ik katasztrófát. Az embertelen egyedura-lom szűlt köztársaságot; mint a hogy viszont, a szabadságot (anarchia) alakuló köztársaság rendszerűt caesarizmust szokott szűlni.

Honon mindent azért a szegény levegőre fogtak; azt mondták, hogy a köztársasági vagy abban az időben a levegőben volt, s az embek onnan szívták magukba.

A XIX-ik század közepén a levegő ismét el kezdett jusekelődni az emberekkél.

A kormány, melyet belőle szivtak, igen sajtóságos tüzetekben jelentkezték.

Mindenki saját nemzetéről kezdett síni; halni; mindenkit a lelkesült ragyala lepett meg; neki sem gondolt magára, hanem hazá-jára és nemzetére.

S ezzel a kóránnyal leginkább Magyar-ország levegője volt megtelve.

Akkor ozzel a betegséggel még olyan emberek sem átalaktak dicsőkedni, kik azóta, kigyógyulván a lázból, most zsiros hivatal él-vesztés mellett pirnak hajdani gyönösgük fölött.

Az emberek utózá, boltban s kávéhá-zakban Magyarország függetlenségéről buz-gtak, s kérték nyilatkozni mindent áloldni, csak a haza szabad és boldog legyen.

Honon később jött egy nagy szél. A le-győ lassan kitéstet; a ház apránként csilapult kezdett állig telt el husz év, az emberek összehűzték tenyerüket s lett orszá-gos nagy kacagás a fölött, hogy husz év előtt milyen nagy bolondok is voltak mi!

Magyarország egyik történetírója, ünne-pélyesen hazugságunk nyilvánítá mindazt, mit előbb hazfija legelőszóli mutatóról ír. A nem-zetgyűlési hadguta fűtel, midőn az annak idő-jében ígrettekkel gadagon ellátott honvéd-ekről kezdtek beszélni. Az államférfiak beláták, hogy mily veszedelmes házas állapot az, midőn valaki lelkesül, s azért elhatározták mindent elhárítani, mi a polgárokat lelkesítésre bírhatná.

S mit elhatároztak, azt ki is vittek. Honon a levegő nem hagyta a maga jogát; ismét szeretlenül kezdett; de most az egyszer nem valami hasznos fantasztikál tömte telt az emberek agyvelőit.

Advertisement for 'Eladó gözmalmi részvény' (Offered swamp land shares) and 'Tárcza' (Swamp land) by Kis-Sándor.

Advertisement for 'Előfizetési árak' (Subscription rates) and 'Hirdetési díj' (Advertisement price) for the Debreczen newspaper.

Main newspaper content including editorial '1849. ápril 14. emlékére', news items, and a long dialogue 'Mi van a léghöz?'.

Advertisement for 'Tárcza' (Swamp land) and 'Születés és műveltség' (Birth and education) by Regény négy kötetben.

